

En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner

Tullverket har granskat betänkandet mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket välkomnar att vissa samhällsnyttiga funktioner får ett starkare straffrättsligt skydd. Tullverket vill dock framföra synpunkter angående brottet sabotage mot blåljusverksamhet.

Tullverket framförde i sitt remissvar över Blåljusutredningens betänkande¹ kritik mot att myndigheten inte skulle omfattas av det föreslagna brottet sabotage mot blåljusverksamhet. Regeringen ansåg att det saknades beredningsunderlag för att ta ställning till om fler verksamheter skulle omfattas och riksdagen tillkännagav för regeringen att det borde tillsättas en utredning i syfte att bredda det straffrättsliga skyddet även för andra samhällsviktiga funktioner samt att Tullverket borde omfattas av samma straffrättsliga skydd som Polismyndigheten.

Tullverket anser, till skillnad mot utredningen, att det går att se likheter mellan Polismyndighetens och Tullverkets uppdrag och verksamhet. Tullverket arbetar liksom Polismyndigheten minutoperativt, mobilt och med små enheter. Tullverkets uppdrag är att bland annat att övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige samt att förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförelse av varor vilket till stor del handlar om att ytterst skydda människors liv och hälsa, om än inte i så direkt form som räddningstjänst och ambulans. Konsekvenserna när Tullverkets arbete förhindras blir allvarliga för samhället.

Tulltjänstemän är i sin verksamhetsutövning inte sällan i en utsatt position i förhållande till allmänheten och har inget specifikt straffrättsligt skydd för sin verksamhet, dvs. för utrustning, hundar, lokaler och fordon. Tullverket arbetar mot bl.a. grov narkotikasmuggling som har stark koppling till den organiserade brottsligheten. Tullverket har därför ett lika stort behov av straffrättsligt skydd som Polismyndigheten vid arbete i sådana miljöer där risken att utsättas för angrepp på verksamheten är lika stor som för

¹ SOU 2018:2 - *Stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga funktioner*

andra blåljusmyndigheter. Den negativa utvecklingen är, som utredningen beskriver, ett tilltagande problem.

Tulltjänstemän utsätts för allt ifrån direkta verbala hot till fysiskt våld i samband med in- och utförselkontroller, punktskattekontroller och rattfyllerikontroller. Inom tullkriminalverksamheten händer det att utredare blir hotade under förhörssituationer och rättegångssituationer. När hoten inträffar har tjänstemännen ofta träffat de misstänkta under en längre tid och hoten uppfattas då ofta som mer allvarliga. Även vid spaningsverksamhet samt vid genomförande av tvångsmedel såsom husrannsakan och hämtning till förhör uppstår hotfulla situationer. Vissa incidenter förekommer inte i direkt samband med ingripandetillfället.

Hoten och våldet kan bestå av verbala hot (till exempel om att den misstänkte tillhör kriminell gruppering), direkt våld, våldsamt motstånd, vandalisering av lokaler eller bilar, att tjänstemän blir uppsökta och hotade via sociala medier, brev till tjänstemäns hemadress med till exempel en patron, förtäckta hot såsom att misstänkta personer cirkulerar kring Tullverkets lokaler samt att tjänstemän blir förföljda efter arbetstid (i anslutning till att tjänstemannen har slutat sitt pass).

Mot denna bakgrund anser Tullverket att myndighetens verksamhet bör omfattas av brottet sabotage mot blåljusverksamhet.

Tullverket har i övrigt inga synpunkter eller kommentarer till förslagen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har överdirektör Fredrik Holmberg beslutat. Föredragande har varit verksjurist Isa Blom. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Cecilia Riddselius deltagit.

TULLVERKET

Fredrik Holmberg

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Kontrollavdelningen

Tullkriminalavdelningen